

Danmarks Apotekerforening

Analyse

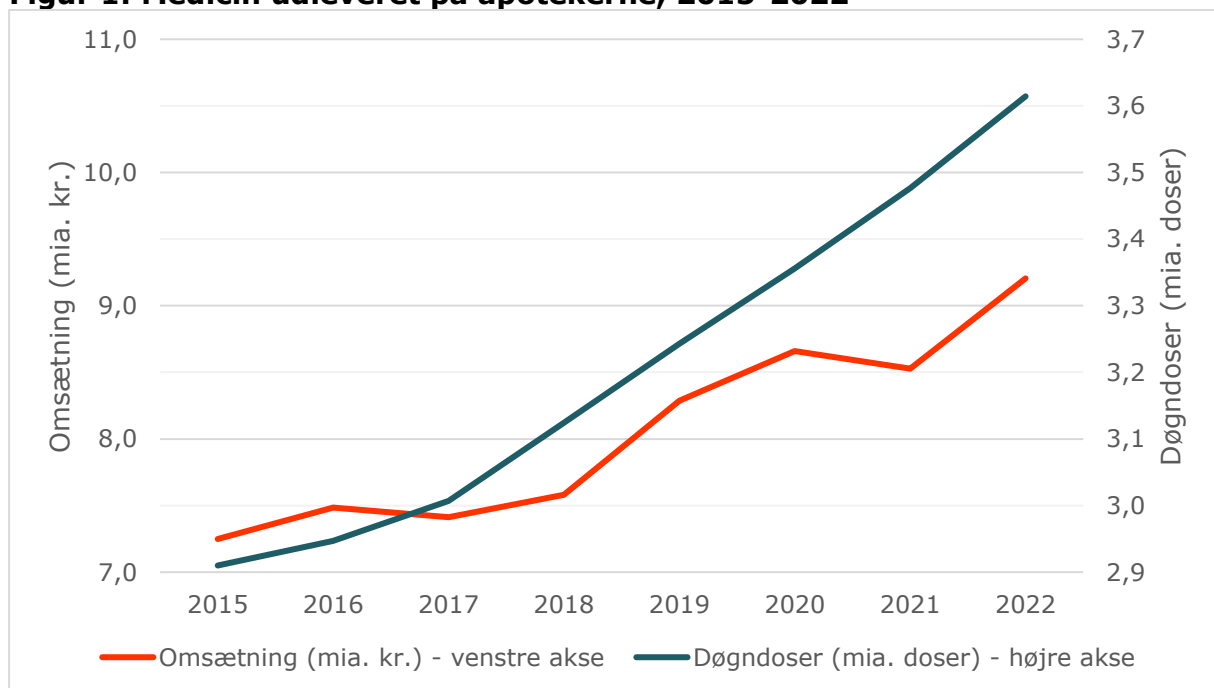
19. januar 2023

Medicinforbruget i 2022 – Udviklingen og den mest brugte medicin

Danskerne købte i 2022 flest pakninger og tabletter med den smertestillende medicin paracetamol. Men de brugte flest døgndoser af det kolesterolsænkende atorvastatin, og de brugte flest penge på medicinen liraglutid mod diabetes og overvægt. Medicin mod diabetes og overvægt har sammen med anden medicin til fordøjelse og stofskifte nu overhalet medicin til nervesystemet som den medicin, danskerne bruger flest penge på.

Borgerne købte samlet set 4 procent mere medicin på landets apoteker i 2022 end i året før (målt i døgndoser). Dermed fortsatte tidligere års stigning i medicinforbruget også i 2022, jf. figur 1. I 2022 blev der i alt udleveret godt 3,6 mia. døgndoser medicin på apotekerne. Det svarer til, at hver borger i gennemsnit fik udleveret 1,7 døgndoser medicin om dagen. Udgifterne til medicin udleveret på apotekerne steg i 2022 med 7,9 procent i forhold til året før. Dette skyldtes dels en stigning i de gennemsnitlige priser per døgndosis apoteksforbeholdt medicin på omkring 2 procent som resultat af leveringsvanskeligheder for især visse blodtrykslægemidler i begyndelsen af 2022, dels en vis forskydning af lægemiddelforbruget i retning af nyere og dyrere lægemidler.

Figur 1: Medicin udleveret på apotekerne, 2015-2022

Omsætning målt i Apotekets IndkøbsPris (AIP) ekskl. moms.

Kilde: Dansk Lægemiddel Information samt Apotekerforeningens beregninger – foreløbige tal.

Kolesterolmedicin er apotekets mest udleverede målt i døgndoser

Borgernes mest brugte apoteksmedicin (målt i døgndoser) var i 2022, for sjette år i træk, det kolesterolsænkende middel atorvastatin. I 2022 blev der udleveret 319 mio. døgndoser svarende til en stigning på 12 procent i forhold til 2021. Derimod steg omsætningen af lægemidlet kun med godt 1 procent, fordi gennemsnitsprisen faldt.

Det næstmest udleverede lægemiddel er blodtryksmidlet losartan med 207 mio. døgn-doser, hvilket er 8 procent mere end i 2021. Omsætningen af lægemidlet steg dog med 35 procent, fordi der i begyndelsen af året var leveringsvanskeligheder, som midlertidigt medførte højere priser på lægemidlet. I løbet af 2022 er leveringssituationen og priserne normaliseret igen.

Tabel 1: Top 10 lægemidler udleveret på apoteket i 2022 - målt i døgn-doser

Lægemiddelstof	Niveau 2022			Ændring ift. 2021 pct.		
	Døgn-doser, mio. DDD	Omsætning, AIP, mio. kr.	Pakninger, mio.	Døgn-doser	Omsætning	Pakninger
*Atorvastatin ¹	319	24	1,7	11,9	1,4	12,6
*Losartan ²	207	69	1,4	7,8	35,4	7,8
*Amlodipin ²	175	15	1,2	2,7	20,9	4,0
Paracetamol ³	163	228	11,0	6,5	8,9	6,6
*Ramipril ²	109	8	0,5	1,0	12,9	0,9
*Furosemid ⁴	90	36	0,6	1,6	97,7	-10,2
*Acetylsalicylsyre ⁵	87	17	0,8	-2,9	-19,2	-2,7
*Enalapril ²	82	10	0,6	-1,8	9,4	0,5
Pantoprazol ⁶	82	19	1,3	7,8	12,0	6,0
Sertralin ⁷	76	16	0,6	9,1	-1,7	9,2
De 10 mest udleverede (døgn-doser)	1.390	443	19,5	5,6	14,7	5,7

*) Hjerte-kar-lægemidler

1) Kolesterol-sænkende. 2) Blodtryks-sænkende. 3) Smertestillende. 4) Vanddrivende. 5) Blodfortyndende. 6) Syrepumpehæmmer (mavesyre). 7) Antidepressiv.

Omsætning målt i Apotekets IndkøbsPris (AIP) ekskl. moms.

Kilde: Dansk Lægemiddel Information (DLI) samt Apotekerforeningens beregninger – foreløbige tal.

Som det fremgår af tabel 1 ovenfor, er 7 ud af de 10 mest udleverede lægemidler, målt i døgn-doser, hjerte-kar-lægemidler. De 3 øvrige lægemidler blandt de 10 mest udleverede lægemidler, er det svagt smertestillende lægemiddel paracetamol (inkl. håndkøbssalg), det syrepumpehæmmende lægemiddel pantoprazol mod mavesyrerelaterede problemer samt det antidepressive lægemiddel sertralin.

Der udleveres flest pakninger og tabletter med paracetamol mod smerter

Det lægemiddel, der i 2022 blev udleveret flest pakninger af på apoteket, var det svage smertestillende lægemiddel paracetamol (Panodil, Pinex, Pamol mv.). Der blev udleveret 11 mio. pakninger med et indhold svarende til knap 1 mia. standardtabletter, jf. tabel 2 nedenfor. På de næste to pladser kom de smertestillende lægemidler af typen NSAID: ibuprofen (Ipren® mv.) og acetylsalicylsyre kombinationer (Treo® mv.).

Når det kolesterol-sænkende atorvastatin har flest udleverede døgn-doser, selv om der udleveres flere pakninger af de smertestillende lægemidler, skyldes det flere forhold.

Atorvastatin (og mange andre af hjerte-kar-lægemidlerne) udleveres ofte i pakninger med 100 tabletter, mens de svage smertestillende lægemidler også hyppigt sælges i mindre pakninger, hvoraf nogle kan fås i håndkøb uden recept. Og måleenheden en defineret døgn-dosis (DDD) er for kolesterolmedicinen defineret af WHO som 1 tablet daglig i sædvanlig styrke, mens der for mange af de svage smertestillende lægemidler ofte skal 6 tabletter dagligt til at udgøre den af WHO fastsatte definerede døgn-dosis, som fx 6 stk. 500 mg paracetamoltabletter.

Tabel 2: Top 10 lægemidler udleveret på apoteket i 2022 - målt i pakninger

Lægemiddelstof	Typisk anvendelse	Niveau 2022		Ændring ift. 2021 pct.	
		Pakninger, mio.	Tabletter mv., mio.	Pakninger	Tabletter mv.
Paracetamol	Smertestillende	11,0	981	6,6	7,4
Ibuprofen	Smertestillende	3,2	137	1,6	-0,9
Acetylsalicylsyre, komb. (Treo mv.)	Smertestillende	2,0	40	3,3	3,4
Atorvastatin	Kolesterolmedicin	1,7	165	12,6	12,7
Metformin	Diabetesmedicin	1,6	176	1,5	4,0
Losartan	Blodtryksmedicin	1,4	149	7,8	6,2
Metoprolol	Blodtryksmedicin	1,3	128	1,5	2,4
Pantoprazol	Mavesyremedicin	1,3	97	6,0	9,0
Amlodipin	Blodtryksmedicin	1,2	134	4,0	2,7
Xylometazolin	Forkølelse (næsespray)	1,1	12	21,1	19,9
De 10 mest udleverede (pakninger)		25,6	2.019	5,9	6,2

Note: Omsætningen er angivet i Apotekernes IndkøbsPris (AIP) ekskl. moms.

Kilde: Dansk Lægemiddel Information (DLI) samt Apotekerforeningens beregninger – foreløbige tal.

Semaglutid mod diabetes-2 og overvægt var det mest omsatte i kroner og øre

Målt i kroner og øre var det mest omsatte lægemiddel på apotekerne i 2022 det nyere, relativt dyre, lægemiddel mod type-2 diabetes og overvægt, semaglutid. Det blev primært solgt under handelsnavnet Ozempic® (og Rybelsus®), men fra 12. december 2022 er det også markedsført som Wegovy® mod svær overvægt. Omsætningen af stoffet var i 2022 ca. 660 mio. kr., målt i AIP, jf. tabel 3 nedenfor, svarende til en stigning på knap 50 procent både i omsætningen og i udleverede døgndoser.

Tabel 3: Top 10 lægemidler solgt på apoteket i 2022 - målt i kroner og øre

Lægemiddelstof	Typisk anvendelse	Niveau		Ændring ift. 2021 pct.	
		Omsætning, AIP, mio. kr.	Døgndoser, mio. DDD	Omsætning	Døgndoser
Semaglutid	Diabetes	663	25	47,4	49,7
Apixaban	Blodfortyndende	416	23	16,1	19,0
Rivaroxaban	Blodfortyndende	406	23	6,5	5,3
Paracetamol	Smertestillende	228	163	8,9	6,5
Liraglutid	Diabetes	187	6	24,6	21,9
Lisdexamfetamin	ADHD mv.	151	9	43,9	33,9
Formoterol og budesonid	Astma/KOL	149	19	7,0	7,1
Empagliflozin	Diabetes	146	13	28,4	24,3
Estradiol	Hormonbehandl.	144	21	3,2	5,6
Methylphenidat	ADHD mv.	132	26	19,7	12,9
De 10 mest omsatte (kr.)		2.622	327	21,4	11,6

Ekskl. vacciner, hvor en del ikke er solgt på apotekerne, men leveret direkte fra SSI til lægepraksis især til brug for den gratis vaccination i det offentlige vaccinationsprogram.

Note: Omsætningen er angivet i Apotekernes IndkøbsPris (AIP) ekskl. moms.

Kilde: Dansk Lægemiddel Information (DLI) samt Apotekerforeningens beregninger – foreløbige tal.

Apixaban og rivaroxaban var det andet og tredje mest omsatte lægemiddel på apotekerne i 2022 målt i kroner og øre. Begge lægemidler anvendes til behandling og forebyggelse af blodpropper.

De øvrige lægemidler på listen over de mest omsatte lægemidler i kroner og øre bruges til behandling mod svage smerter (paracetamol), type 2-diabetes (liraglutid og empagliflozin), opmærksomhedsforstyrrelser som ADHD (lisdexamfetamin og methylphenidat), astma og KOL (formoterol og budesonid) og hormonbehandling af symptomer ved overgangsalderen mv. (estradiol).

Danskernes samlede medicinforbrug fordelt på typer

I 2022 udleverede apotekerne over 3,6 mia. døgn-doser medicin svarende til en stigning på 4 procent i forhold til året før.

Lægemidler mod hjerte-kar-sygdomme som fx blodtryksænkende og kolesterolsænkende medicin er tilsammen stadig langt de mest udleverede på apotekerne. Denne gruppe udgør 40 procent af det samlede medicinforbrug målt i døgn-doser (45 procent inkl. blodfortyndende medicin mv.). Derefter kommer lægemidler til nervesystemet, som udgør 17 procent og lægemidler til fordøjelse og stofskifte, der udgør 12 procent.

Tabel 4: Danskernes samlede medicinforbrug i 2022 (udleveret på apotek)

ATC-gruppe og navn	Omsætning Mio. kr. (AIP)	Mio. pakninger	Mio. DDD
A: Fordøjelse og stofskifte	2.153	12	442
B: Blod og bloddannende organer	1.098	3	242
C: Lægemidler til hjerte og kredsløb	609	12	1.458
D: Hudmidler	220	3	89
G: Kønshormoner, gynækologisk og urinvejsmedicin	521	4	200
H: Hormoner til systemisk brug	126	2	68
J: Systemiske lægemidler mod infektionssygdomme	825	4	30
L: Cancermidler og lægemidler til immunsystemet	51	0	10
M: Muskler, led og knogler	266	5	114
N: Nervesystemet	1.779	27	607
P: Parasitmidler	104	1	2
R: Åndedrætsorganer	1.132	10	318
S: Sansorganer	207	2	31
V: Diverse lægemidler	113	0	2
Alle ATC-grupper	9.205	85	3.614

Note: Omsætningen er målt i Apotekernes IndkøbsPris (AIP) ekskl. moms.

Kilde: Dansk Lægemiddel Information (DLI) samt Apotekerforeningens beregninger – foreløbige tal.

Selvom hjerte-kar-medicin var de markant mest udleverede lægemidler målt i døgn-doser, udgjorde gruppen kun 7 procent af den samlede lægemiddelomsætning på apotekerne i 2022 målt i kroner (ekskl. blodfortyndende medicin), fordi priserne på hjerte-kar-medicin typisk er meget lave. Inklusive de dyrere blodfortyndende lægemidler udgjorde gruppen dog 18 procent af den samlede lægemiddelomsætning målt i AIP.

Målt i kroner og øre har udgifterne til lægemidler i ATC-gruppe A til fordøjelse og stofskifte (herunder midler til diabetes, overvægt og mavesyre) nu overhalet udgifterne til lægemidler i ATC-gruppe N til nervesystemet (herunder smertestillende, antidepressiva og antipsykotika mv.), der ellers i en årrække har været den lægemiddelgruppe, der på apotekerne har været anvendt flest penge på.